

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 115 - September 2026

NIEUWS

IN MEMORIAM ETIENNE VERHOEYEN (1945-2026)

Deze pionier van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog werkte lange tijd nauw samen met het CegeSoma.

[► Lees meer](#)

OPROEP AAN VRIJWILLIGERS

Het project Resistance in Belgium heeft je nodig! Werk mee aan een uniek project over het verzet in België tijdens de Tweede Wereldoorlog.

[► Lees meer](#)

BAUDOUIN. UN ROI FACE AUX CRISES DE SON TEMPS

Afspraak op 9 oktober voor een Ontmoeting Publieksgeschiedenis met Vincent Dujardin. Hij wordt geïnterviewd door Catherine Lanneau.

[► Lees meer](#)

DEBAT OVER HET 20ste KONVOOI

Op 22 oktober nodigt de vzw 'Helden van het Verzet' jullie uit voor een gesprekavond (in het Nederlands). Simon Gronowski en Nico Wouters bespreken deze gebeurtenis onder een nieuwe invalshoek.

[► Lees meer](#)

WEERAL WO2?! LIVE-OPNAME

Op 27 oktober zal Tom Simoens, na de voorstelling van zijn boek « De mythe van de nieuwe oorlog », deelnemen aan de publieke opname van een aflevering van de podcast Weeral WO2?!, samen met Koen Aerts en Nico Wouters.

► Lees meer

ARCHIVING IN BELGIUM

ARCHIVING IN BELGIUM

Op 7 december brengt de tweede editie van Archiving in Belgium archiefprofessionals opnieuw samen rond een actuele uitdaging: hoe vertalen we alsmäär complexere regelgeving naar een werkbare archiefpraktijk?

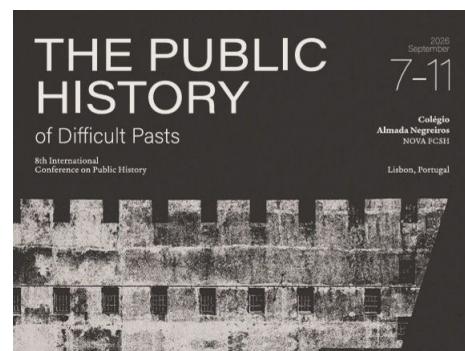
► Meld je hier aan om op de hoogte te blijven!

ONDERZOEK

PUBLIEKSGESCHIEDENIS

Conciliare, het project over de koloniale erfenis, kwam aan bod op de 8ste conferentie van de Internationale Federatie voor Publieksgeschiedenis.

► Lees meer

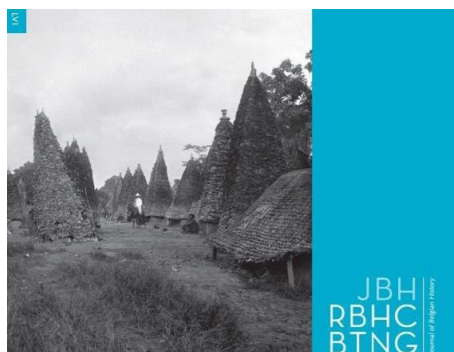

PUBLICATIE

BELGISCH TIJDSCHRIFT VOOR NIEUWSTE GESCHIEDENIS

Het nieuwe nummer bevat vier bijdragen over Belgisch Congo, het verzet tijdens WO2 en de herinnering aan de 'Groote Oorlog'.

► Lees meer

[Home](#) » [News](#) » In memoriam Etienne Verhoeyen (1945-2026)

In memoriam Etienne Verhoeyen (1945-2026)

Op 19 juli 2026 overleed Etienne Verhoeyen op 80 jarige leeftijd. Etienne was correspondent van het CegeSoma, later geassocieerd onderzoeker, maar was ook anderszins betrokken bij verschillende activiteiten van het CegeSoma. Etienne Verhoeyen was vooral een eminent historicus van de Tweede Wereldoorlog en auteur van beeldbepalende publicaties over verschillende domeinen van de bezettingsgeschiedenis en de naoorlog.

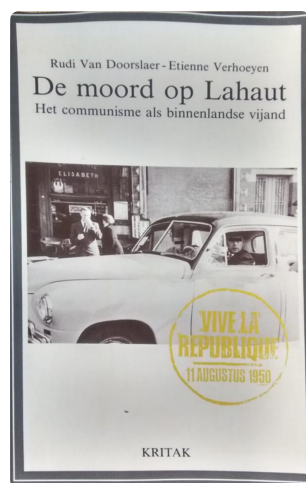
Etienne Verhoeyen leek evenwel niet voorbestemd om historicus te worden. Hij studeerde aan de Rijksuniversiteit Gent Moraalwetenschap, een nieuwe studierichting die was opgericht in 1963/64 onder impuls van Leo Apostel en Jaap Kruithof. De opleiding moest leraren opleiden voor het hoger secundair onderwijs voor het vak 'niet-confessionele zedenleer' (moraal) dat een plaats kreeg in het officieel onderwijs na het schoolpact. Etienne behoorde tot een van de eerste generaties afgestudeerden in 1968 met een licentiaatsverhandeling over de politieke en sociale stellingnames in protestliedertjes in de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk sinds 1945. Hij schreef nog een boek over Gezin, commune en maatschappij, samen met Magda Michielsens en Chris Loones. Etienne werd leraar moraal, maar ontwikkelde een parallel carrièrepad dat hem naar de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog zou leiden.

Naar de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog

Een eerste stap waren drie *Courriers Hebdomadaires* die hij voor de CRISP in 1974, 1975 en 1976 schreef over extreem rechts in België. Hij publiceerde bij het Masereelfonds over hetzelfde thema in 1981 samen met Frank Uytterhaegen een boek over 50 jaar rechts en uiterst rechts in België. Toen was hij al vier jaar aan de slag als wetenschappelijk medewerker bij de BRT (hij zou er later producer worden), waar hij intensief archiefonderzoek verrichtte om de programma's over de Tweede Wereldoorlog van Maurice De Wilde te documenteren en te funderen.

Etienne Verhoeyen begon in die periode te publiceren over een van de thema's waar hij naam zou maken : de economische geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de economische collaboratie. De Amerikaanse historicus John Gillingham schreef zijn doctoraat over *Belgian Business in the Nazi New Order*. Het werd in 1977 door de Jan Dhondt Stichting uitgegeven en gaf aanleiding tot controverse en polemiek onder meer met de Leuvense econoom Fernand Baudhuin. In 1979 verscheen bij de Leuvense uitgeverij Kritak een Nederlandse vertaling. Etienne Verhoeyen maakte enkele kritische annotaties bij feitelijke onjuistheden in het boek en schreef er een nawoord bij over de regering en het Galopin-comité, een centraal orgaan voor de sturing van de Belgische economie tijdens de bezetting. Het comité kwam aan bod in het boek van Gillingham, maar naar de smaak van Etienne besteedde de Amerikaan te weinig aandacht aan de verhouding met de regering. In het nawoord ging hij zelf in op die relatie. Hoewel het korte artikel van 16 p. vooral gebaseerd was op uitgegeven bronnen en slechts enkele archiefdocumenten is het ter zake, kritisch, genuanceerd en valt het verder op door de pertinente vragen die worden gesteld.

Etienne Verhoeyen had in het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis van 1978 al een uitgebreide kritische beschouwing aan het boek van Gillingham gewijd. Daarin wees hij op een aantal tekortkomingen en lacunes en verweet hij de auteur een gebrek aan nuance. Hij ging echter nog een stap verder door nieuwe onderzoekspistes aan te reiken – de continuïteit van de structuren tijdens een bezetting bijvoorbeeld – en methodologische benaderingen te suggereren, in dit geval een biografische benadering die hij illustreerde aan de hand van het – bijzonder goed gekozen – voorbeeld van Léon Bekaert. In 1986 publiceerde Etienne Verhoeyen in de *Bijdragen* een uitgebreid artikel over het Galopin-comité en de Galopin-doctrine en politiek van het minste kwaad van het comité, deels op basis van nieuw archiefmateriaal. Hoewel het artikel veertig oud is en er intussen archieven beschikbaar zijn gekomen die toen nog gesloten waren, blijft dit artikel nog altijd één van de must-reads voor wie over de economische geschiedenis van de bezetting werkt. Het is genuanceerd, sterk empirisch gefundeerd en vertrekt tegelijk vanuit een originele vraagstelling, met name de politieke sensibiliteit van Galopin en zijn groep.

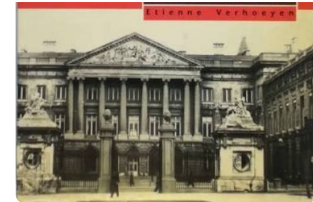
Etienne Verhoeyen publiceerde over vele andere thema's uit de bezettingsgeschiedenis en de vooroorlogse periode zoals bijvoorbeeld de financiering van de dagbladen *De Schelde / Volk en Staat* tussen 1929 en 1940. Hij verlegde tevens de focus naar de naoorlog met het boek over de Moord op Lahaut dat hij in 1985 samen met Rudi Van Doorslaer publiceerde bij Kritak. Etienne Verhoeyen droeg eveneens bij tot verschillende delen van de boekenreeks *België in de Tweede Wereldoorlog* die de uitzendingen van de BRT(N) over dat thema begeleidden.

Kortom, Etienne Verhoeyen had een brede expertise opgebouwd. Het is dan wellicht ook geen toeval dat hij in 1993 als eerste een synthese publiceerde over de geschiedenis van de bezetting (*België bezet 1940-1944*), die vanuit verschillende perspectieven belicht werd. Het boek werd een jaar later al naar het Frans vertaald. Het domein dat Etienne Verhoeyen evenwel het nauwst aan het hart lag was de geschiedenis van het verzet in het algemeen en van de inlichtingen- en actiediensten in het bijzonder.

De meer dan 87 werken en artikels van Etienne Verhoeyen geïnventariseerd in de bibliotheek van het CegeSoma omvatten immers niet alleen vele bijdragen over het verzet in België in 1940-1944, maar ook heel wat studies over de Belgische, Franse en Duitse politie- en geheime diensten van het interbellum tot de nasleep van de

Tweede Wereldoorlog. We vermelden hier vooral zijn diepgaande studie over de inlichtingendienst Marc, die in 1991 en 1992 werd gepubliceerd in de Cahiers/Bijdragen van het latere CegeSoma, en het in 2011 verschenen werk 'Spionnen aan de achterdeur : de Duitse Abwehr in België 1936-1945'.

Etienne Verhoeyen was correspondent, later geassocieerd onderzoeker maar schreef ook recensies voor het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, sprak op de grote colloquia die het Centrum organiseerde in de jaren 1990, inventariseerde archief, zoals dat van de inlichtingendiensten Luc-Marc, Mill en Zéro, het archief van William Ugeux, en algemene dossiers van de Staatsveiligheid over de Belgische inlichtingen- en actiediensten tijdens de Tweede Wereldoorlog en schreef bijdragen voor BelgiumWWII. Het is trouwens dankzij hem dat de meeste van die fondsen en nog heel wat andere geïntegreerd werden in de collecties van het CegeSoma. Etienne Verhoeyen was bereid om zijn diepgaande kennis van de bronnen over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog te delen met anderen, zoals beginnende onderzoekers.

Etienne Verhoeyen laat een indrukwekkend oeuvre na van boeken en artikelen die richtinggevend zijn geweest en wellicht nog lang zullen blijven voor de Belgische historiografie over de Tweede Wereldoorlog en de naoorlog.

Ander nieuws

[Public History of difficult Pasts](#)

[Oproep aan vrijwilligers](#)

[Het tweede nummer van 2026 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

[Het project FED-tWIN BEMULTILAT](#)

[Podcastafleveringen Weeral WO2?! voor de zomerpauze](#)

[EHRI-BE update : de Belgische National Node voortaan op LinkedIn and Facebook](#)

[Uitzonderlijke sluiting van de leeszaal](#)

[Inventaris van de collectie Georges Lebrun over de levensomstandigheden van Belgische en geallieerde soldaten in de Duitse krijgsgevangenenkampen tijdens de Tweede Wereldoorlog](#)

[Weeral WO2?! Een nieuwe podcast over de Tweede Wereldoorlog](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Oproep aan vrijwilligers

Oproep aan vrijwilligers

Appel à bénévoles Oproep aan vrijwilligers

Het project "[Resistance in Belgium](#)" heeft je nodig! Kom gedurende één dag per week het vrijwilligersteam van het CegeSoma versterken om bij het Algemeen Rijksarchief te Brussel (ARA1) of het CegeSoma gegevens in te voeren met de identiteit en de activiteiten van verzetsmensen en over de eventuele repressie die ze ondergingen.

- ▶ Je hebt een goede passieve kennis van het Frans of het Nederlands en liefst van beide talen;
- ▶ Je hebt een analytische geest en je kan nauwgezet verschillende instructies uitvoeren.;
- ▶ Je houdt van teamwerk.

Als je je in het profiel herkent is dit vrijwilligerswerk geknipt voor jou! En werk is er zeker en vast want er moet worden verdergegaan met het ingeven van de inhoud van duizenden persoonsdossiers die werden aangemaakt met het oog op erkenning door de Belgische Staat van het statuut van burgerlijk of gewapend verzetspersoon. Neem gerust contact met ons als je meer informatie wil (cegesoma@arch.be)

Het onlineplatform heeft als internetadres: <https://resistanceinbelgium.be>

Ander nieuws

[Public History of difficult Past](#)

[Het tweede nummer van 2026 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

[In memoriam Etienne Verhoeyen \(1945-2026\)](#)

[Het project FED-tWIN BEMULTILAT](#)

[Podcastafleveringen Weeral W02?! voor de zomerpauze](#)

[EHRI-BE update : de Belgische National Node voortaan op LinkedIn and Facebook](#)

[Uitzonderlijke sluiting van de leeszaal](#)

[Inventaris van de collectie Georges Lebrun over de levensomstandigheden van Belgische en geallieerde soldaten in de Duitse krijgsgevangenenkampen tijdens de Tweede Wereldoorlog](#)

[Weeral W02?! Een nieuwe podcast over de Tweede Wereldoorlog](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

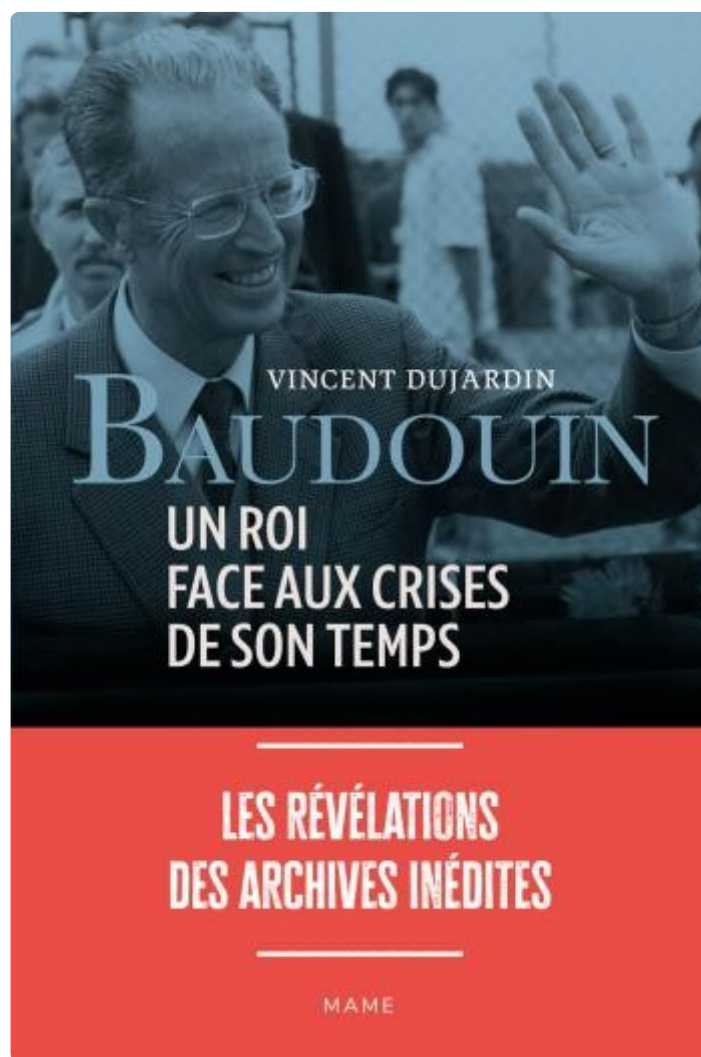
© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Baudouin, un roi face aux crises de son temps

Baudouin, un roi face aux crises de son temps

Ontmoeting Publieksgeschiedenis 2026 - 3

Wereldoorlog II **Koude Oorlog** [Conferentie](#)

Conferentie (in het Frans) met als gast Vincent Dujardin

Een gesprek onder leiding van Catherine Lanneau

Op 9 oktober verwelkomen het CegeSoma en de vzw 'De Vrienden van het CegeSoma' Vincent Dujardin, hoogleraar geschiedenis aan de UCLouvain en specialist van de politieke geschiedenis van België, ter gelegenheid van het verschijnen van zijn boek 'Boudewijn, een biografie'. Hij zal worden geïnterviewd door Catherine Lanneau, hoogleraar aan de Université de Liège.

De geschiedenis van de monarchie als instelling en de persoonlijkheid van de opeenvolgende Belgische koningen laat wel niemand onverschillig. De Belgische historici hebben ruimschoots bijgedragen aan de geschiedschrijving

over deze thema's, van Leopold I tot Leopold III. Tot nu toe bestond er nog geen echte biografie van koning Boudewijn, van wie de regeerperiode de onrustige periode van de koningskwestie tot de federalisering van de Belgische staat overspande.

Dit boek van 800 bladzijden is het resultaat van twintig jaar onderzoek en bouwt voort op uitzonderlijke documenten: de persoonlijke archieven van koning Boudewijn, zijn politieke en spirituele dagboeken, privé-correspondentie, agenda's, archieven, Belgische en buitenlandse archieven en heel wat getuigenissen uit de eerste hand, onder meer die van koningin Fabiola en verschillende politici of diplomaten die de vorst van nabij hebben gekend.

Via de figuur van koning Boudewijn lezen we ook over de politieke geschiedenis van België, Europa en de wereld in de tweede helft van de 20ste eeuw: de oorlog en de naweeën ervan, de koningskwestie, de dekolonisatie, de affaire Lumumba, de grote staking in de winter van 1960-1961, de institutionele hervormingen, de Europese constructie, de relaties met buitenlandse staatshoofden en regeringsleiders en de crisis door de weigering van de koning om de abortuswet te ondertekenen.

Hoe schrijf je de geschiedenis van een koning? Wat zijn de beschikbare archieven en hoe maak je gebruik van privé-archieven die lang onuitgegeven zijn, zonder toe te geven aan de fascinatie die van deze documenten uitgaat? Hoe zet je persoonlijke geschriften van de vorst af tegen de mondelinge getuigenissen en de administratieve bronnen? Wat kan de historicus zeggen over "de man achter de koning"?

Tijdens dit uitzonderlijk gesprek kunnen we enkele van die vragen aansnijden en nadenken over de keuzes, beperkingen en moeilijkheden van een historische biografie.

Vincent Dujardin is gewoon hoogleraar aan de Université catholique de Louvain. Hij is gastprofessor aan de Université de Strasbourg. Hij gaf ook les aan de KULeuven en de Jagiellonische Universiteit van Krakau.

Aan de UCLouvain was hij 10 jaar lang voorzitter van het 'Institut d'études européennes'.

Hij focust zich in zijn werk op de Belgische politieke geschiedenis, het proces van Europese integratie en internationale betrekkingen.

Catherine Lanneau is gewoon hoogleraar nieuwste geschiedenis aan de Université de Liège en secretaris van de contactgroep van het FNRS "Belgique et mondes contemporains".

Haar onderzoek richt zich vooral op de geschiedenis van België, Wallonië en de Frans-Belgische relaties in de 19de en 20ste eeuw, en meer bepaald op de invloed van drukingsgroepen en denktanks op de media.

09/10/2026 - 14:00 – 15:30

PRAKTISCHE INFO

Waar : Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel

Wanneer : Vrijdag 9 oktober 2026 (14u00 – 15u30)

Inschrijven verplicht : isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11.

Deelname : 5,00 € (ter plaatse te betalen).

Wie wil, kan het boek ter plaatse kopen: Vincent Dujardin, *Baudouin, un roi face aux crises de son temps*, Mame, 2026, 800 p. (30,00 €).

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Debat: Simon Gronowski en Nico Wouters in gesprek over het 20ste Konvooi

Debat: Simon Gronowski en Nico Wouters in gesprek over het 20ste Konvooi

Wereldoorlog II [Conferentie](#)

22.10.26
19u00
Saintelettesquare 17, 1000 Brussel

**Het 20ste treinkonvooi
naar Auschwitz-Birkenau**

Lezing door

 Nico Wouters
(directeur Cegesoma)

 Simon Gronowski
(overlevende 20ste konvooi)

Aansluitend dubbelgesprek onder leiding van Dany Neudt

resistance talks

Op 22 oktober 2026 organiseert de vzw 'Helden van het verzet' een gespreksavond over het befaamde 20ste Jodentransport. Dit transport werd op 19 april 1943 door het verzet tegengehouden, zodat heel wat mensen konden ontsnappen.

In een recente podcastaflevering van de reeks *'Weeral WO2?!'* wierpen Koen Aerts en Nico Wouters een nieuw licht op enkele aspecten van deze geschiedenis: nieuwe elementen die niet door iedereen aanvaard werden.

Op 22 oktober 2026 gaat Nico Wouters hierover in gesprek met Simon Gronowski, die als elfjarige jongen wist te ontsnappen uit dit 20ste Konvooi en sindsdien één van de belangrijkste getuigen van WO2 in België is geworden. Het gesprek wordt gemodereerd door Dany Neudt van de vzw Helden van het Verzet.

Het gesprek vindt plaats vanaf 19.00u in de Saintelettesquare 17, 1000 Brussel. Voor alle praktische informatie en om in te schrijven: <https://heldenvanhetverzet.be/events/resistance-talk-3-de-bevrijdingsactie-op-het-20ste-treinkonvooi-naar-auschwitz-birkenau>

U kan de twee afleveringen over het 20ste Konvooi nog altijd beluisteren in de podcastreeks *Weeral WO2?!'* Via Spotify, ApplePodcast of de website: www.weeralwo2.be

22/10/2026 - 19:00 – 21:00

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Unieke live-opname van de podcastreeks Weeral WO2?! met Tom Simoens

Unieke live-opname van de podcastreeks Weeral WO2?! met Tom Simoens

[Wereldoorlog I](#) [Wereldoorlog II](#) [Koude Oorlog](#)

BOEKVOORSTELLING

U bent van harte welkom op **27 oktober** in de **Uilenspiegel** te **Diest** op de presentatie van *De mythe van de nieuwe oorlog*. U krijgt een unieke kans om voor de eerste keer een live-opname mee te maken van de succesvolle podcast **Weeral WO2 ?!**

Over het boek

Het lijkt wel of de oorlog in Oekraïne fundamenteel verschilt van alles wat eraan voorafging. Maar is dat wel zo? Tom Simoens onderzoekt en relateert deze hardnekkige stelling.

Programma

- **19.00:** deuren van de foyer open
- **20.00:** inleiding door Geert Cortebeek (Horizon)
- **20.10-21.10:** live podcastopname **Weeral WO2?! met Koen Aerts** (UGent/Archiefpunt) en Nico Wouters (Cegesoma/UGent) die met hun kritische scherpte en humor in gesprek gaan met Tom Simoens
- **21.10-21.30:** Q&A, stel je vraag via een e-mail naar onderstaand mailadres
- **21.30:** boekverkoop & signeersessie met een drankje (betalend) in de foyer

Reserveren is gratis

Maar wel verplicht! [Klik hier](#) of scan de QR-code en reserveer je plek.

Heb je zelf een vraag (over het boek), stuur deze naar antwerpen@overamstel.com. Dan wordt die tijdens de voorstelling misschien wel beantwoord.

Op 27 oktober 2026 stelt Tom Simoens (Koninklijke Militaire School) zijn nieuwe boek voor: '*De mythe van de nieuwe oorlog. Oorlogsvoering van Oekraïne tot de Eerste Wereldoorlog*'.

Naast de presentatie van het boek kan u die avond ook een unieke live-opname meemaken van de succesvolle podcastreeks *Weeral WO2?! Koen Aerts en Nico Wouters* gaan die avond in gesprek met Tom Simoens en dit gesprek wordt live geregistreerd als aflevering voor deze podcastreeks. U kan daar dus bij zijn!

Plaats van gebeuren: Zaal De Uilenspiegel, Peetersstraat 32, 3290 Diest.

Tijd: 27 oktober, met ontvangst om 19.00u en de start om 20.00u. Inschrijven is gratis maar verplicht via: <https://uilenspiegel.nu/bestel/extern/de-mythe-van-de-nieuwe-oorlog-avoBLb>

27/10/2026 - 19:00 – 22:00

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

Hosted by the
State Archives
in Belgium

07.12.2026 - Brussels - Pacheco Center

If you would like to receive updates about the conference programme, registration, and practical information, please leave your details below.

Démarrer maintenant

Hosted by the
State Archives
in Belgium

07.12.2026 - Brussels - Pacheco Center

If you would like to receive updates about the conference programme, registration, and practical information, please leave your details below.

Démarrer maintenant

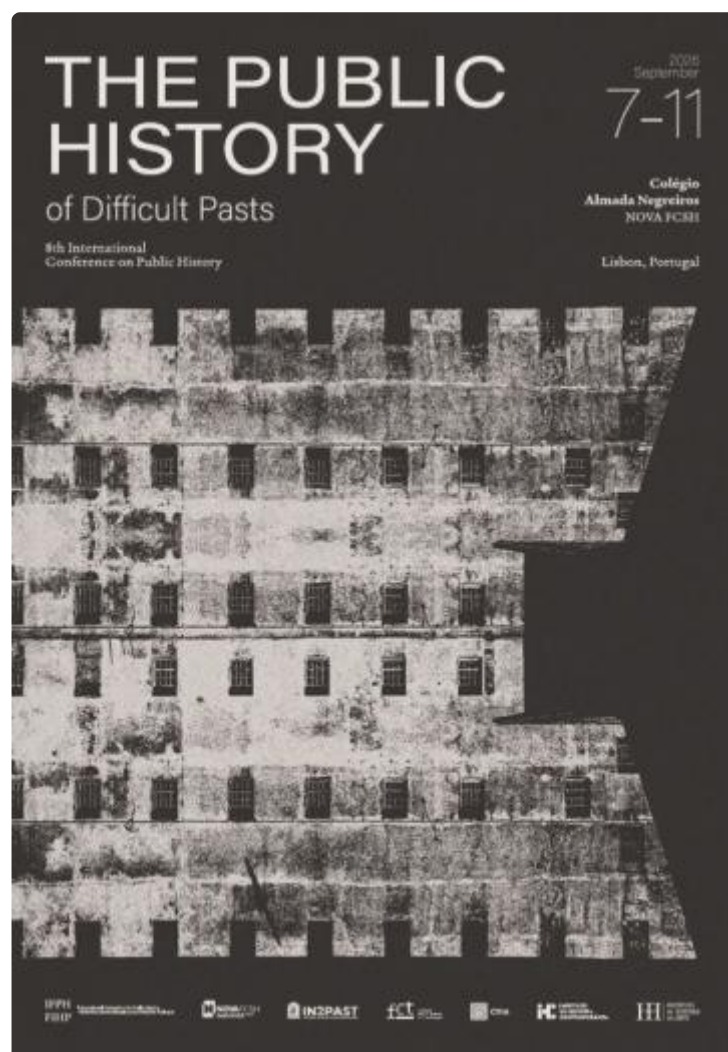
Ce contenu est créé par le propriétaire du formulaire. Les données que vous soumettez sont envoyées au propriétaire du formulaire. Microsoft n'est pas responsable des pratiques de confidentialité ou de sécurité de ses clients, y compris celles de ce propriétaire de formulaire. Ne donnez jamais votre mot de passe. [Signaler un abus](#) | [Accessibilité](#)

Microsoft Forms | Enquêtes, questionnaires et sondages basés sur l'intelligence artificielle. [Créer mon propre formulaire](#)

Le propriétaire de ce formulaire n'a pas fourni de déclaration de confidentialité quant à la façon dont il utilisera vos données de réponse. Ne fournissez pas d'informations personnelles ou sensibles. | [Protection de la vie privée des consommateurs](#) | [Conditions d'utilisation](#) | [Accessibilité](#)

[Home](#) » [News](#) » Public History of difficult Past

Public History of difficult Past

Van 7 tot 11 september 2006 vond in Lissabon de 8ste conferentie plaats van de Internationale Federatie voor Publieksgeschiedenis ([IFPH_Final_Programme.pdf](#)). Sinds de publieksgeschiedenis zich meer en meer ontwikkelde en professioneler werd, besteedde ze meer aandacht aan de valorisatie van 'het moeilijke verleden', net het thema van deze bijeenkomst. Maar iedereen is er zich wel bewust van hoezeer de recente context is verslechterd door de vele aanvallen op en standpunten tegen historische bijdragen en de verdediging van de democratische waarden. De conferentie van Lissabon onderstreepte bijgevolg de noodzaak van een kritisch engagement, een principe dat de professionals van de publieksgeschiedenis hoog in het vaandel dragen. In veel landen heerst er immers censuur, wordt stilzwijgen opgelegd, worden historische feiten ontkend of worden bepaalde standpunten gemarginaliseerd.

Een diverse aanpak

Tijdens de conferentie konden een vijftigtal panels debatteren over heel uiteenlopende thema's, zoals de plaats van het verleden in de publieke ruimte, de voorstelling van moeilijke periodes uit het verleden in een

museale context, de impact van artificiële intelligentie en digitale ontwikkelingen op de historische praktijk of de plaats van videospelletjes en gemarginaliseerde verhalen, bij voorbeeld het misbruik van kinderen of dakloosheid. Uiteraard ging het ook over meer klassieke onderwerpen, zoals de geschiedenis van plaatsen waar geweld werd gepleegd, de kolonisering en de slavernij en de

dekolonisering in al haar aspecten. Op de conferentie konden ook nieuwe publicaties over publieksgeschiedenis in de kijker worden gezet, meer bepaald het werk gecoördineerd door Thomas Cauvin (Centre for Contemporary and Digital History, Luxembourg) en Joanna Wojdon (Universiteit van Wrocław) over de lange geschiedenis van de praktijk van de publieksgeschiedenis in Europa. Dit boek is online raadpleegbaar ([The Long History of Public History in Europe](#)). Tevens werden nieuwe, lopende projecten voorgesteld over de uitdagingen voor de publieksgeschiedenis: de koloniale erfenis in de publiek ruimte in België, Italië en Portugal of de geschiedenis van de diaspora. Publieksgeschiedenis wordt meer transversaal en transnationaal aangepakt, gedragen door historici uit landen uit Europa, Noord- en Latijns-Amerika, Afrika, Azië en Oceanië, maar altijd geworteld in de lokale en participatieve praktijk.

Het project Conciliare

Op de conferentie konden we ook het project Conciliare voorstellen waaraan het CegeSoma/Rijksarchief meewerkt, en dat nu in de laatste fase zit, want het loopt af in maart 2027. We hebben deze gelegenheid aangegrepen om één van de hoofdlijnen van dit project over de koloniale erfenis in de publiek ruimte in België, Italië en Portugal toe te lichten. Het project omvat meer dan een inventarisatie. Het focust ook op diepgaande gevalsstudies in de verschillende onderzochte ruimtes en gaat in op de pogingen tot co-creatie met het middenveld. Deze benadering die voortbouwt op de praktijk van de publieksgeschiedenis, kan één van de mogelijke antwoorden bieden op de vraag over 'het moeilijke verleden'.

Ander nieuws

[Oproep aan vrijwilligers](#)

[Het tweede nummer van 2026 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

[In memoriam Etienne Verhoeyen \(1945-2026\)](#)

[Het project FED-tWIN BEMULTILAT](#)

[Podcastafleveringen Weeral WO2?! voor de zomerpauze](#)

[EHRI-BE update : de Belgische National Node voortaan op LinkedIn and Facebook](#)

[Uitzonderlijke sluiting van de leeszaal](#)

[Inventaris van de collectie Georges Lebrun over de levensomstandigheden van Belgische en geallieerde soldaten in de Duitse krijgsgevangenenkampen tijdens de Tweede Wereldoorlog](#)

[Weeral WO2?! Een nieuwe podcast over de Tweede Wereldoorlog](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Home](#) » [News](#) » Het tweede nummer van 2026 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen

Het tweede nummer van 2026 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen

Het nieuwe nummer van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis telt vier onuitgegeven artikelen over belangrijke uitdagingen in de Belgische en internationale geschiedenis.

De koloniale uitbuiting van Kongo door de Belgische staat: een humaner koloniaal beleid?

Lucas Van Oost en **Benoît Henriët** (VUB) kijken in hun (Engelstalig) artikel terug op een sleutelmoment in de Belgische koloniale geschiedenis: de overname van Kongo Vrijstaat door de Belgische staat in 1908. Via enkele casestudies stellen ze dat er geen sprake was van een onmiddellijke trendbreuk naar een meer humane koloniale politiek. Ze tonen aan dat het koloniale geweld nog lang na de institutionele verandering bleef voortbestaan.

Dwangarbeid en internationaal recht in Belgisch Kongo

De Belgische koloniale geschiedenis staat ook centraal in het tweede (Franstalige) artikel van dit nummer, de studie van **Christian Via Balole** (Université Catholique de Bukavu / UCLouvain). Hij analyseert hoe België de zogenaamde 'koloniale clause' uit het Verdrag betreffende dwangarbeid toepaste in Kongo tussen 1930 en 1960.

Zijn onderzoek legt de mechanismen bloot waardoor bepaalde vormen van dwangarbeid konden blijven bestaan. Het artikel is op die manier een kritische reflectie over de toepassing – of liever de ontduiking – van bepaalde internationale verdragsregels in de koloniale context.

Het burgerlijk verzet in Antwerpen tijdens de Tweede Wereldoorlog

In een (Nederlandstalig) artikel stelt **Anne Bekers** (UAntwerpen) de resultaten voor van haar masterscriptie over de organisatie van hulp aan onderduikers in de stad Antwerpen. Dit pioniersonderzoek verduidelijkt de schakels van deze nog weinig gekende vorm van burgerlijke weerstand en draagt bij tot een beter begrip van het dagelijks leven tijdens de bezetting.

De herinnering aan de Eerste Wereldoorlog in het Paleis der Natie

Tot slot brengt **Sophie Wittemans** (conservatrice van het Paleis der Natie en doctoraatsonderzoekster aan de ULiège) in een (Fransstalig) artikel een originele analyse van de herinneringsculturen rond de Eerste Wereldoorlog. Haar studie onderzoekt de herdenkingstentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog in het Paleis der Natie en bekijkt hoe via parlementaire kunst een bijzondere kijk op de Duitse bezetting werd gecreëerd, die niet de slachtoffers of de heroïek van de Grote Oorlog belichtte maar wel het leven van Belgische burgers.

Dit nummer is te koop tegen de prijs van 15,00 euro (exclusief verzendkosten) en kan besteld worden bij het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel, +32 2/556 92 11 - cegesoma@arch.be.

Het volgende nummer 3-4 van 2026 wordt zo het laatste papieren nummer. Graag brengen we u op de hoogte dat vanaf jaargang 2027 het *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis* exclusief digitaal zal worden gepubliceerd door Open Journals van de UGent. Alle nieuwe nummers, maar ook het volledige archief van het *BTNG* en zijn voorlopers, zal via dit platform in open access volledig toegankelijk zijn. Deze beslissing garandeert ons een veel bredere en meer efficiënte verspreiding. Met diverse nieuwe functionaliteiten zal de ontsluiting ook kwalitatief worden verbeterd. Het zal ons tijdschrift meer performant maken in het 21ste-eeuwse academische landschap.

Ander nieuws

[Public History of difficult Past](#)

[Oproep aan vrijwilligers](#)

[In memoriam Etienne Verhoeyen \(1945-2026\)](#)

[Het project FED-tWIN BEMULTILAT](#)

[Podcastafleveringen Weeral WO2?! voor de zomerpauze](#)

[EHRI-BE update : de Belgische National Node voortaan op LinkedIn and Facebook](#)

[Uitzonderlijke sluiting van de leeszaal](#)

[Inventaris van de collectie Georges Lebrun over de levensomstandigheden van Belgische en geallieerde soldaten in de Duitse krijgsgevangenenkampen tijdens de Tweede Wereldoorlog](#)

[Weeral WO2?! Een nieuwe podcast over de Tweede Wereldoorlog](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11